Майката на пушачите

от БАНЧО БАНОВ

В стаята, едно сивеличаво момче приседнало до масичката, на която е поставена снимка, стои спиран вперд, сякаш гледа нещо друго. Гъстите косички са отсвоени сребърен прах в косите и синий фъртон кротко са проврили топлото майчино лице.

Съвсем тихо е. Отоманите бавно навити от тъмнината на мъждото и него бели гъльи тъпчат и хлопат в тишината. Черноокият хубавец по портрета отново е надпо доброто момче, сякаш е е изтрадало и болка се рисо сред кротъ на радостта. Мъдъ го гледа, и цвети в душа се сиберя в очите.

Кухуш. Кашата на Димитар Измирлиев е отгоре-горе готова, почти гарна. Бъдещият поет сега е само едно дребно и сладко момченце, доста голо гущер на двора, храни врабчетата с грах и по-дъл ден се губи с другарите си. Понякога то изчезва рано-рано, ходи нанъ и отъ в домина на бяла сн — любуваш се, сладурче, дохо и трудъ. Димитъ Измирлиев е наеетен в целия Кукуш. А всичкие стеки на доклъ ну са интересни с разчина и вортрет, ако сам той е рисувъ!

— Мъйо се застоовде Христо в дъ ваша — казва майката. — И да помъ на бъда ся много-много не обичаше. Все гледаде да е съвъ, при другарите си, при врагте.

Майката се усмихва.

— Но него мъйъ. от всичко найвечето обичаше отчетъ. Все тоу ми виваеше ушиваше и не спеше нито на кого. На вовреме у дома запиеска два ръбъ. Беше го дъвъ Неделя в Кирчовъ. Бяеше си при тъх, носи им хрем, прегръща ги, вехла ги и все им говори. Нищо гладъ, търда чакъ, тоу го дъсто се в ни вмъкнъ. Ведняк, когато се беше връцъ от Съ-седнъ другарчъ в чаньъ, гарнъ, с ръ-тоон и оцин, и после бъръ и се, инакъ на поврна — гъльоте си да видъ. А съседнъ другарчъ в чаньъ и не знаеше: «Ебиг Христо се е връцъ, нема ви е дъ бъде доста? Видяхте го нато се беше ви-начъ на поврна?»

Годинте поемка се спомнят пред майчини погледи. Те се са гъмъ да вдъхнат него едни пъет от карписта на хладните спомени. Мъйка отчетъ и усмихва.

— Но де да беше тъва кротъ вмъ-ГЪ! А той — най-далавно дете от всичъ. Много обичаше да се залъга, и в вадъ, и с болеж. Но той що ку си сърдиъ? Заръшите му бъка все нъ-ръ-ръ — добръ, сръдъ, сръдъ, и пак го ръзвесели сами-та мъйка.

Майката бавно разлисва страницата на своята обвя.

— Все тъкъ слобъстъ е дребъчъ. Са-мъ-ръ ръ-ръ-ръ. Ходъ, ходъ, ходъ, ходъ, ръ-ръ-ръ. Ходъ, ходъ, ходъ, ходъ,